

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2003 m. rugpjūčio 21 d. Nr. 34 (563)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Ar atgimtų Juodojo kaspino kėsas?

Į bičiulio klausimą atsakiau: "Kėsas tik apšlubo, bet nenugaišo – tebegyvas." Du žymiausi XX amžiaus karo nusikaltėliai Stalinas ir Hitleris su savo keturiais parrankiniais 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje sudarė ypač slaptą nusikalstamą suokalbį – pasidalijo Rytų Europą. Hitleris dalyvavo neakivaizdžiai – naudojo ryšių paslaugomis. Lietuva, vakarinė Lenkijos dalis turėjo atitekti Vokietijai, o Sovietų sąjungai – Suomija, Estija, Latvija, Besarabija ir rytinė Lenkijos teritorija, tarp jų – ukrainiečių ir gudų žemės.

Abu agresoriai bendromis jėgomis sutriuškino Lenkiją tu pačių metų rugsėjo 28 d. pasirašė "Draugystės ir sienų sutartį" su vienu konfidencialiu ir dviem slaptais protokolais. Lietuva buvo išmairnyta į Liublino ir dalį Varšuvos vaivadijų. Vokiečiai pasiliko sau Sūduvos kraštą, kurį vėliau pardavė rusams

už 7,5 mln. aukso dolerių. Tokia telegrafiskai trumpa šio kraupaus suokalbio istorija. Nūdienos geopolitinė padėtis regione ir pasaulyje gana įsakmiai rodo, kad pamiršti Juodojo kaspino dienos pasekmių dar niekaip negalima.

Abu agresoriai labai aiškiai suvokė, kad vykdo ypač sunkų nusikaltimą. Jie supla-

navo Antrojo pasaulinio karo pradžią ir jį pradėjo. Todėl suokalbiui buvo suteiktas aukščiausias slaptumo laipsnis. Užsienio reikalų ministras Ribentropas pareikalavo, kad Vokietijos ambasados darbuotojai pasirašytų specialią tylėjimo priesaiką. Maskviečiams specialaus tylėjimo antspaudo neprireikė. Totalinio sekimo, šnipinėjimo

ir skundimo sistemoje tai savaime suprantamas dalykas. To nesuvokiantys ar net abejojantys prašė GULAG'e be pėdsako. Įsidėmėtina tai, kad grobikai – sąjungininkai, nusispjovę į "draugystės" sutartį, susirėmė tarpusavy žūtbutinėse grumtynėse, bet slaptumo skrupulingai laikėsi iki pat galo. Net Niurnbergo procese vieno iš agresorių-suokalbininkų atstovas SSRS kaltintojas R. Rudenko kategoriškai neigė, kad tokie protokolai buvo kada nors pasirašyti.

Išvada lenda kaip yla iš maišo. Vienas iš agresorių, teisės savo buvusį sėbrą, tada buvo labai suinteresuotas slaptumo išsaugojimu. Jam labai rūpėjo palaikyti regimybę "taikios socialistinės revoliucijos", stebėtinai sinchroniškai prasidėjusios ir pasibaigusios Baltijos šalyse per dieną, dvi.

(keliamą į 2 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Okupacijos žalos atlyginimą privalome išsireikalauti patys

Seimo narys Antanas Stasiškis ragina visus buvusius politinius kalinius ir tremtinius raštu kreiptis į šalies Prezidentą ir premjerą raginant juos reikalauti, kad Rusija, SSRS teisių perėmėja, atlygintų okupacijos žalą.

Seimo narys mano, kad kaimynei Estijai daug geriau sekasi kalbėtis su Rusija šiais klausimais dėl to, kad patys estai kreipiasi į savo ir Rusijos vyriausybes ragindami spręsti žalos atlyginimo klausimą.

LPKTB Molėtų ir Panevėžio skyriai, 21 asmuo, kreipėsi su raštais į A. Stasiškį, kad jis pasirūpintų atlyginimu už priverstinį buvusių politinių kalinių ir tremtinių darbą Sovietų sąjungoje. Seimo narys raštus nusiuntė Prezidentui ir premjerui.

Prezidentūra pranešė, kad šie prašymai persiūsti Vyriausybei. Vyriausybė, kaip

įprasta, nepaneigė Seimo 2000 m. birželio 13 d. priimto įstatymo "Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo įgyvendinimo". Tačiau tvirtina, kad Lietuvos ir Rusijos derybose bus ir toliau siekiama patenkinti teisėtus Lietuvos reikalavimus, kartu "išlaikant konstruktyvų Lietuvos-Rusijos santykių pobūdį, kuris leidžia spręsti kitus aktualius nūdienos dvišalius klausimus".

Pastarieji žodžiai reiškia, kad Vyriausybė ir toliau gražbyliaus su Rusija, nerodys politinės valios nei atkaklumo, nesikreips į tarptautines organizacijas, kad šis klausimas būtų nors kiek judinamas iš mirties taško. Teisinamasi tuo, kad 2001 m. šis klausimas dukart buvo keliamas Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybines komisijos pirmininkų susitikimuose.

(keliamą į 3 psl.)

V. Kapočiaus nuotraukoje - "Baltijos kelias" - žmonių dvasingumas, taikus, ryžtingas Laisvės ir Nepriklausomybės siekių pareiškimas pasauliui. 1989 m.

Žūties Rukuose 50-metį minint

Rugpjūčio 29 d. sukanka 50 metų, kai Pagėgių krašte, Rukų kaime, žuvo vieni paskutiniųjų Kęstučio apygardos partizanų – Aleksas Vaičiulis-Kęstutis ir Jurgis Kisielius-Maironis

Šios žūties aplinkybes atskleidė istorikas Kazys Misius, radęs Lietuvos ypatingajame archyve įvyki atspindinčius dokumentus. Tragedija jau buvo aprašyta knygoje "Šilalės kraštas. 3". (V., 2001. P. 354–355.) Gaila tik kad šiame tekste nurodant žuvimo datą ir aplinkybes įsivėlė keli netikslumai, kurie persikėlė ir į toliau minimą knygą "Šiaurės Skalva". Jubiliejus – tinkama proga patikslinti duomenis ir atkreipti skaitytojų dėmesį į šį įvykį. Rezistencinis sąjūdis Klaipėdos krašte išsikėlus daugumai senųjų gyventojų neišsiplėtė, bet ir čia 1947–1948 m. veikė Algirdo (vėliau Rambyno) rinktinė. Ją Šilutės saugumiečiams sutriuškintus, buvusios Pagėgių aps. vakarinę dalį partizanų vadovybė priskyrė Kęstučio apyg. Aukuro (nuo 1949 m. – Butigeidžio) rinkt. Jūros būrio veiklos zonai.

Rukuose žuvę vyrai ir buvo šio dalinio eiliniai. Iš Panevėžio kr. kilęs J. Kisielius-Maironis iki 1947 m., kai išėjo partizanauti, gyveno Tauragėje. Tarp kitų kovotojų jis išsiskyrė vyresniu amžiumi, buvo gimęs 1910 m. A. Vaičiulis-Kęstutis 1928 m. gimė Bikavėnuose (buv. Vainuto valsč.), į partizanų gretas įsiliejo 1950 m.

Pagėgių krašte kovotojai nesijautė svetimi, turėjo patikimų ryšininkų. Matydami, kad kitaip partizanų nesuseks, saugumiečiai stengėsi tarp jų infiltruoti agentus. Jiems padėjo atsitiktinumas. Vienas Tauragės MGB dirbęs agentas bandė nutraukti ryšį su saugumu. Norėdamas pasislėpti, jis persikėlė į Pagėgių kr., bet saugumiečiai jį rado ir grąsindami lageriu vėl užverbavo.

(keliamą į 2 psl.)

Aktualijos

■ Jau nustatyta, kad "Mažeikių naftos" turtas buvo vagonas ir švaistomas milijonų mastu. Prokuratūros tyrimas atskleidė, kad vien dėl nusikalstamo grobstymo "Mažeikių naftai" padaryta žalos už 800 mln. litų, o ekspertų įvertinta bendra žala bendrovei siekia net 1,5 mlrd. litų. Turto iššvaistymo bylose teisinė atsakomybė bus patraukta bent 20 asmenų, tarp jų - ministrai ir du "Mažeikių naftą" valdžiusios "Williams International" vadovai.

■ Seimo nario socialdemokrato Kęstučio Kriščiūno teigimu, Vilniaus ir Kauno diplo idėją iškėlę liberalai siekė ne ilgalaikio dviejų miestų bendradarbiavimo, o tik prisivilioti rinkėjus per savivaldybių tarybų rinkimus. Jis kaltina liberalus numarinus šią idėją.

■ Ministro pirmininko A. Brazausko įsitikinimu, parengti žemės verčių žemėlapių, pagal kuriuos jau šiemet bus skaičiuojami žemės mokesčiai, privers visuomenę labiau vertinti žemę.

■ Estija ketina du kartus sumažinti šaukiamųjų į karinę tarnybą karių skaičių ir padaryti savo armiją profesionalinę.

■ Jei referendumas dėl narystės Europos Sąjungoje Estijoje būtų vykęs rugpjūčio pradžioje, jame būtų dalyvavę 70 proc. balso teisę turinčių piliečių. Iš jų už narystę ES būtų balsavę 69 proc., prieš - 31 proc.

■ Visai kitos nuotaikos Latvijoje. Nors Latvijos politikai bando įtikinti savo piliečius, kad euroreferendume reikia balsuoti už šalies stojimą į ES, į jų nuomonę apsisprendama atsižvelgs tik nedidelė dalis gyventojų. Į Latvijos prezidentės Vairo Vyķes-Freibergos nuomonę ketina atsižvelgti tik penktadalis gyventojų.

■ JAV dalyvaus Maskvos oro šventėje. Jungtinės Valstijos nusiuntė savo geriausias naikintuvus į Rusijoje rengiamą oro šventę. Kadangi Prancūzijos oro šventę Vašingtonas boikotavo, jos sąskaita JAV padarė didelę Maskvos kasmetinės oro šventės reklamą.

Ar atgimtų Juodojo kaspino kėslas?

(atkelta iš 1 psl.)

Reikėjo ir toliau pūsti miglą Vakarams apie "išvaduos Lietuvos liudies atstovų" kelionę iš raudonarmiečių divizionų užtvindytos Lietuvos į Maskvą "prašyti primamiems į "sovietų sąjungą". Mat išslaptintas protokolas akimodu druzgais paverčia visą pusšimtį metų trukusios raudonosios propagandos tauškalus apie "įstojimus", "išlaisvinimus" iš visų įmanomų jungių ir visų atmainų socializmo - paprasto, "brandaus" ir pernokusio "istorines pergales" visose srityse. Sužlugusi demagogija apnuogina faktus, su kuriais daug kam nelengva susitaisyti. Juk Juodojo kaspino diena buvo sutartinio dviejų agresorių suplanuoto genocido pradžia. Okupacija tebuvo tik šio šėtoniško plano pirmasis aktas, būtinoji sąlyga turint tikslą sugriauti valstybę, sunaikinti pilietinės visuomenės žiedą - mokytojus, verslininkus, ūkininkus, karininkiją, valstybininkus... Tik okupavus kraštą buvo įmanoma vykdyti masinius trėmimus ir žudynes.

Juodojo kaspino idėja buvo aktualinama Atgimimo

laikotarpiu. Tada tolydžio pasigirdavo balsų ne tik apie "savanoriško" nepriklausomybės atsisakymo 1940 m. "naudą", bet ir apie ekonomikos reformas, neva galinčias išgelbėti Sovietų sąjungą nuo sugriuvimo, apie bėdas ir nesėkmes, kurios užgriūtų Lietuvą atsisakius "broliškos" paramos, ir pan.

Rytuose ir dabar kai kurie politikai atvirai tebereiškia imperines ambicijas, laikydami Baltijos šalį "teisėtu" imperijos grobiu. Čia verta prisiminti rusų generolo A. Denikino, kovojusio prieš bolševikus, teiginį, esą nesvarbu, kokia bebūtų Rusija - caro ar bolševikų valdoma, jos siekis valdyti Baltijos šalį turi išlikti nepakitęs. Taigi Juodojo kaspino juodasis kėslas susiformavo gerokai anksčiau - prieš keletą šimtmečių.

Pirmosios Respublikos metais buvo laikytasi ginkluoto neutralumo politikos. Deja, neutralumo laikymasis jau nebegalėjo išgelbėti valstybės. Šalies vadovybė lemtingais momentais pristigdavo politinės valios rinktis iš visų blogybių mažiausią. Net paskutinėmis nepriklausomybės gyvavimo valando-

mis, paklusus išūliam agresoriaus šantažui, 1940 m. birželį buvo atiduoti žiauriai kankinio mirčiai du ištikimi ir sąžiningi valstybės pareigūnai: generolas Kazys Skučas ir Valstybės saugumo departamento direktorius Augustinas Povilaitis. Ir ne ką trukus demoralizuotas Valstybės vadovas tylomis pasitraukė iš šalies, neišdrįsęs pranešti tautai apie atslenkančią katastrofą ir jos atsiradimo priežastis.

Turime ir kitą unikalų pavyzdį, kai panašiomis aplinkybėmis 1991 m. sausį dar gležnutės atkurtos nepriklausomybės sąlygomis pirmasis Antrosios Respublikos Vadovas, apsilvilkęs neperšaujamą liemenę, parašęs testamentą, paskelbęs tautai, kas iš tikrųjų vyksta, liko savo poste milžiniškos galios agresyvių jėgų akivaizdoje.

Šie du faktai - taip pat Juodojo kaspino dienos pasekmė. Kyla smelkianti širdį nuojauta - ar atsirastų šiandien valstybės vadovas, kuris ryžtųsi pakartoti Kruvinąjo Sausio dienų žygdarbį.

Ir dar viena be galo svarbi pasekmė. Mes, iš tikrųjų neturėdami kitokio pasirinkimo, aiškiai apsisprendėme - orientuotis į Vakarų kolektyvines saugios gerovės sistemas. Tai bene pati svarbiausioji Dvylikos Žvaigždžių šviesia viltimi spindinti išvada iš Juodojo kaspino palikimo. O Lietuva būdama Europos Sąjungoje be jokios abejonės žymiai daugiau padėtų ir Rusijos demokratijai. Tai dar vienas realus žingsnis stiprinant nacionalinį saugumą.

Istorijos pamokos nepamirštos.

**Edmundas
SIMANAITIS**

Molotovs pasirašo dokumentus (kairėje Ribentropas ir Stalinas)

Daugiau politikuoja nei dirba

Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos suvažiavimo, įvykusio 2003 m. rugpjūčio 8 d. Kaune, pareiškimas

Atgimimo laikotarpiu išsiplėdė tik viena svajonė - Laisvė buvo atgauta. Visos kitos viltys žlugo. Visuomenę šandien labiausiai jaudina siaubinga elementariausio teisingumo stoka, pasibaisėtina bedarbių ir turtingos diferenciacijos neteisėtas augimas. Geros valios žmonės piktina valdininkijos dorovinė degradacija, nusikalstamo pasaulio įtakos didėjimas, visų valdžios institucijų nesugebėjimas pažaboti korupciją, kontrabandą ir šešėlinę ekonomiką. Nusikurdintus tautiečius stebina visų valdžių nenoras išaiškinti ir nubausti visų lygių pareigūnus, pralo-

busius savo tautiečių sąskaita. Mus nepaprastai liūdina tai, kad intensyvėja idealizmo, patriotizmo ir doros svarbos visuomenės gyvenime nesuvokimas, kad proteguojamas kosmopolitizmas ir kiti tautos gyvasčiai pavojingi reiškiniai.

Mes drįstame teigti, kad Ministrų kabinetas dirba nepatenkinamai, Seimas daugiau politikuoja nei dirba valstybės ir visuomenės gerovei. Iš prezidentūros sklinda daug skambių frazių, kol kas neparemtų konkrečiais rezultatais. Mus netenkina valstybės galvų pasakos apie nepaprastą ekonomikos au-

gimą ir šviesų rytojų. Mes raginame visas valdžias pradėti dirbti rezultatyviai ir įsiamoninti, kad Lietuva turės ateitį tik tada, kada realiame gyvenime bus vadovaujama amžių bėgyje pasiteisinusiu dėsniu - "Justitia est fundamentum regnorum". Šiandien, deja, teisingumo užuomazgų net nematyti...

Mes raginame visuomenę tapti aktyvia politinių įvykių ir ekonominės raidos vertintoja, energingai reikalaujančia teisingumo ir savo interesų gynimo. Valdžioje būti turi teisę tik tie asmenys, kuriems Atgimimo laikų idealai išliko šventi iki šių dienų.

Žūties Rukuose 50-metį minint

(atkelta iš 1 psl.)

Agentas gavo "Armono" slapyvardį ir konkrečią užduotį - susekti Pagėgių r. besilaikančius Jūros būrio partizanus. Naudodamasis pažintimi su vienu ryšininku, agentas prie Plaškių susitiko su partizanais, o vėliau juos pasekė. Sužinojęs, kad Kęstutis ir Maironis užėjo į Petro Lukošiaus sodybą Rukuose, nuskubėjo pranešti Pagėgių saugumiečiams.

1953 m. rugpjūčio 29 d. sodybą apsupus, partizanai gyvi nepasidavė, nors teturėjo po vieną pistoletą. Kilo kautynės, J. Kisielius bandė prasiveržti, tačiau persekiojamas žuvo. A. Vaičiulį kulkos pakirto tiesiog kambaryje. Apieškoję žuvusiųjų kūnus (pas abu partizanus rasta po maldynėlį), saugumiečiai išsivežė žuvusiuosius ir užkasė nežinia kur.

Matyt, šių dviejų partizanų susekimas buvo laikomas nemažu laimėjimu, nes Pagėgių r. MVD viršininkas lt. Vilkas išsiuntė prašymą LTSR vidaus reikalų ministru J. Vildžiūnui prašydamas premijuoti operacijos dalyvius.

Ant dokumento išlikę priedašai ranka, iš kurių galima suprasti, kad operacijos organizatorius, Pagėgių MVD viršininko pavaduotojas vyr. lt. P. G. Žukovas buvo premijuotas 500 rublių, J. Kisielių nušovęs vyr. lt. V. V. Černovas - 400 rublių, "liaudies gynėjas" N. P. Griščenko - 250 rublių. Be premijos liko tik juodžiausią darbą atlikęs agentas "Armonas".

2002 m. rinkdamas informaciją knygai "Šiaurės Skalva. Keliautojo po Pagėgių kraštą žinynas" (K., 2003;

Partizan A. Vaičiulis-Kęstutis

bendraautorė - J. Almonaitienė. P. 80-81.) pabandžiau surasti konkrečią partizanų žūties vietą. Su LPKTS Pagėgių skyriaus pirmininko (kartu - vietos seniūno) Stanislovo Bagdono pagalba tą padaryti pasisekė. Paaikškėjo, kad nūnai jau mirusiam P. Lukošiiui priklausiusi sodyba išlikusi. Šiuo metu ji priklauso Linkevičių šeimai.

Sodyba yra piečiau Kau-no-Šilutės plento. Kelelis į ją atsišakoja likus 500 m iki sankryžos, kur į plentą įsikerta kelias iš Katyčių.

Namas, kuriame glaudėsi partizanai - tradicinės Klaipėdos kraštui architektūros medinukas, galima sakyti, architektūros paminklas. Jo šimtmetės sienos ilgai buvo vieninteliu paminklu čia žuvusiems kovotojams, tačiau sukakties proga prie pastato bus atidengta memorialinė lenta.

Iškilmės vyks rugpjūčio 29 d. 15 val. Kviečiami atvykti visi norintys pagerbti laisvės kovotojų atminimą.

Dr. doc. Vytenis
ALMONAITIS

Autoriaus nuotr.

Namas Rukų k., kuriame saugumiečiai apsupo partizanus Maironį ir Kęstutį

Okupacijos žalos atlyginimą privalome išsireikalauti patys

(atkelta iš 1 psl.)

Tačiau Rusija nesutiko žalos atlyginimo klausimą įtraukti į šios komisijos darbotvarkę. Ir viskas. Lyg tai turėtų būti lemiamas žodis.

Lietuva turi bendravimo su Rusija patirties, kai ši ko nors "labai nenori". Pavyzdžiui, ji tikrai nenorėjo išvesti savo kariuomenės iš Lietuvos, ji labai nenorėjo, kad būtume pakviesti į NATO, ji netgi nenorėjo rati-fikuoti sienos su Lietuva. Dar daug ko nenorėjo. Bet mūsų šalis pasiekė savo užsibrėžtus tikslus. Vadinasi, Rusijos "nenoras" yra niekinis argumentas valdininko, sumaniusio "taktiškai" atsakyti ir atsikratyti buvusių politinių kalinių ir tremtinių.

Kadangi susiklostė minima padėtis, kai vykdomajai valdžiai trūksta politinės valios ir gebėjimų atlikti jai suformuluotus uždavinius, patyrę okupacijos žalą Lietuvos piliečiai privalo patys pasirūpinti, kad būtų ginamos jų tei-

sės, ir kuo daugiau rašyti reikalavimų, kad Vyriausybė ir šalies Prezidentas dirbtų jiems pavestus darbus.

Išeivijos lietuviai taip pat mano, kad iš Rusijos turi būti pareikalauta žalos atlyginimo. Tiek šią vasarą vykusiame JAV lietuvių bendruomenės posėdyje, tiek viso pasaulio lietuvių Seimas priėmė rezoliucijas, raginančias Lietuvos Vyriausybę pradėti derybas su Rusija dėl šio klausimo.

Nenuleidžia rankų ir kitos organizacijos. Rugpjūčio 23 d. 12 val. Lietuvos Sąjūdis organizuoja piketą Vilniuje, prie Rusijos ambasados, minint Molotovo-Ribentropo paktą, atkreipdami dėmesį į aktualius Lietuvos ir Rusijos bendravimo aspektus. Čia bus kritikuojama ne tik Rusijos ketinimas rengti naftos gręžinių šalia unikalių Kuršių nerijos, dėl karo Čečėnijoje, bet ir dėl Lietuvai neatlygintos žalos, kurią SSRS padarė mus okupuodama.

Juodasis jumoras

Vyriausybė pateikė Seimui svarstyti Tarnautojo elgesio ir etikos kodeksą

Vidaus reikalų ministras V.Bulovas gyrėsi, kad Vyriausybės pateiktas Seimui svarstyti Tarnautojo elgesio ir etikos kodeksas užkirs kelią įžūliems žemėtvarkininkams, prisigrobusiems šimtus sklypų ir kito nekilnojamojo turto. Naujajame kodekse numatyta, kad už "netaktišką" elgesį valstybės tarnautojas gali būti baudžiamas pinigine bauda, kurios dydis - nuo 1 iki 3 minimalių gyvenimo lygių. Tai yra nuo 125 iki 375 litų... Sunku net įsivaizduoti didesnę pasityčiojimą ir žmonių mulkinimą besidedant teisingumo sargais. Juk, kaip pažymėjo Kovo 11-osios Akto signataras apžvalgininkas Rimvydas Valatka, tie žemėtvarkininkai ir kiti valdininkai, užgrobę geriausias žemės sklypus ir piktnaudžiavę savo tarnybine padėtimi, jau apsirūpino iki gyvenimo pabaigos. Ir premjeras, ir vidaus reikalų ministras puikiai žino, kad šis Tarnautojo etikos kodeksas tėra mūlo burbulas, siekiant dar kar-

tą apmulkinti teisingumo išsiilgusią visuomenę, demonstruojant tariamą, bet absoliučiai tuščią principumą. Nieko neišeis ir iš Specialiųjų tyrimų tarnybos sudaryto apsigovusių ir piktnaudžiavusių savo tarnybine padėtimi sąrašo ir visas STT darbas bei grėsmingi aukščiausių valstybės pareigūnų pareiškimai tuo klausimu nu eis perniek. Tuščias bambėjimas arba, kaip sakydavo sovietmečio veikėjai, "opiumas liaudžiai". Viskas baigsis Nacionalinės mokėjimo agentūros vadovo atsistatydinimu. Na, gal dar vienam kitam dėl akių bus pagrūmota. Kalbėti apie dabartinių valdančiųjų tarnybinių etiką nėra jokios prasmės. Jau susiformavo visuomenės nuomonė, kad visi valdininkai - sukčiai. Ir tai tik pats švelniausias apibūdinimas. Ir jei prieš Seimo rinkimus visuomenė neatsipeikės, tai Lietuvos laukia liūdna ateitis.

Jonas BALNIKAS

Ivykiai, komentarai

Dingusios iliuzijos

Seimo pirmininkas A.Paulauskas iš anksto pareiškė nekelsias jokios puotos savo 50-ojo gimtadienio proga. Ką gi, sveikintinas reiškinys, ypač palyginus su didžiuoju gelbėtoju premjeru, dar nuo senų "kapiėsesinių" laikų labai pamėgusiu įvairiausių prabangių balius ir medžiokles. A.Paulauskas sakė, jog per jubiliejų ketina apmąstyti savo gyvenimą. Iš tiesų pamąstyti yra apie ką. Visų pirma buvusiam generaliniam prokurorui turėtų kilti klausimų, kur gi nusiritto ta mūsų teisėsauga per trylika nepriklausomybės metų, kas gi atsitiko Lietuvos valdininkams, tapusiems didžiausiais visoje Lietuvos istorijoje savanaudžiais ir sukčiais, garbėtroškėmis ir cinikais, kokių net nebuvo Žečpospolitos žlugimo išvakarėse ar Vinco Kudirkos vaizdingai aprašytų "Lietuvos tilto atsiminimų" laikais.

Dabartiniai kruglodurovai toli pralenkė buvusius savo pirmtakus. Kodėl baigiantis įpusėti antrajam atkurtosios nepriklausomybės dešimtmečiui sustojo net nepradėtas iš esmės vykdyti įstatymas, kuriuo Lietuva turėjo pagaliau apsisvalyti nuo KGB. Pasakytinomis dienomis daugelį nustebino specialios tarpžinybinės komisijos atstovų pranešimas, jog apsisvalymo nuo KGB procesas Lietuvoje "truks dar gana ilgai". Kitaip tariant, to apsisvalymo niekas ir nepradėjo. Galima priminti, kad prieš ketverius metus priimtame įstatyme aiškiai nurodyta, jog visi buvę KGB bendradarbiai privalo prisistatyti specialiai tarpžinybinei komisijai, kuri turi (iki šiol šio įstatymo niekas nepanaikino) juos įregistruoti bei patikrinti, koks buvo jų santykis su KGB. Per pusantų metų komisijai apie bendradarbiavimą su KGB prisipažino apie pusantro tūkstančio buvusių KGB šnipų ir "bildukų". Visi puikiai žino, jog Lietuvoje buvo tūkstančiai su sovietiniu saugumu bendradarbiavusių žmonių, tačiau per dvejus šios komisijos darbo metus buvo paskelbtos tik dvi (1) laiku nepranešusių apie savo bendradarbiavimą su KGB pavardės... Tai galima vertinti kaip pasityčiojimą iš įstatymo. Ypač jeigu tas įstatymas

užkliudo buvusius KGB veikėjus ar genocido vykdytojus. Bet kitaip ir būti negali. Juk dabar Lietuvą valdo ne kas kitas, o beveik visas buvusio CK aparatas, o varnas varnui akies nekerta.

Tas pats ir su vadinamąja teisėsauga, kurioje tebesidarbuoja daugelis sovietmečio "teisininkų", kurie, anot politologo filosofo Vytauto Radžvilo, buvo pagrindinė sovietinio režimo atrama. Tad ar reikia stebėtis, kad teisėsaugos reitingai vieni iš pačių žemiausių. Dabar artėjant rinkimams generalinis prokuroras A.Klimavičius posusitikimo su Prezidentu suskubo pareikšti, kad bus patraukti baudžiamojon atsakomybėn keli politikai, "kalti" dėl "Mažeikių naftos" privatizavimo. Aiškiai leista suprasti, kad ketinama teisti buvusius konservatorių Vyriausybės ministrus S.Kaktį ir R.Didžioką. Neokomunistų valdžios sukurpta laikinoji komisija "Mažeikių naftos" privatizavimo aplinkybėms iširti aiškiai siekia, kad teisišiamųjų suole atsidurtų buvęs Seimo pirmininkas V.Landsbergis ir kiti aukšti buvusios Vyriausybės ir tuometinės Seimo daugumos pareigūnai. Tai yra ne kas kita, o politinė byla, kuria siekiama prieš rinkimus apkaltinti visomis įmanomomis nuodėmėmis konservatorius prisidengiant "Mažeikių naftos" bylos tyrimu. Prezidentas prašė generalinio prokuroro "nepolituoti" šios bylos, tačiau visiems aišku, kad byla grynai politinė siekiant sumaišyti su žemėmis politinius oponentus. Tuo tarpu teisėsaugininkai nesako nė pusės žodžio, kai visa Lietuvos energetikos sistema atsiduria Rusijos rankose. Ir ne tik energetika...

Juršėnas prognozuoja aršią politinę kovą

Rugsėjo 2-9 dienomis prasidės neeilinė Seimo sesija, kuri "peraus" į eilinę, pradediančią rugsėjo 10 dieną. Seimo pirmasis vicepirmininkas Česlovas Juršėnas prisipažino, kad sesija bus "karšta" ir paženklinta artėjančios rinkimų kampanijos batalijomis. Ką gi, patyręs partijos propagandistas žino, ką kal-

ba. Jau dabar tas rinkimų vajuus prasidėjo, vyksta aršūs "pokiliminiai" žaidimai, nors iki kitų metų rugsėjo 19-osios, kai turėtų įvykti Seimo rinkimai, atrodo, laiko dar pakankamai. Vadinamieji socialdemokratai deda visas pastangas, jog ir po kitų rinkimų liktų valdžioje. Vis labiau ryškėja A.Brazausko partijos nepasitikėjimas ir nesisikaitymas su savo koalicijos partneriais - "jaunaisiais broliais" socialliberalais. Pats socialliberalų vadas Seimo pirmininkas A.Paulauskas net atostogų metu tris valandas tarėsi su partijos vadu ir premjeru A.Brazausku dėl būsimo bendrų sąrašų. Tačiau, sprendžiant iš visko, valdantieji buvę CK nomenklatūrininkai nusprendė, kad iš socialliberalų jau mažai naudos, ir ieško naujų partnerių. Apie tai nedviprasmiškai užsiminė pats vyriausias partijos dirigentas ir būsimo rinkimų spektaklio scenaristas Č.Juršėnas. Jis komentavo savo partijos prezidiumo posėdį, kuriame buvo svarstomi pasirengimo kitų metų rudenį vyksiantiems Seimo rinkimams klausimai.

Valdančiajai partijai taip pat labai rūpi ir dar anksčiau - birželio mėnesį įvyksiantys rinkimai į Europarlamentą. Č.Juršėnas pareiškė, kad socialdemokratai į Europarlamento rinkimus eis vieni arba su artimiausiais bendražygiais - Rusų sąjunga ir komunistams prijaučiančiais "nepartiniais". Žodžiu, pagal seną sovietinį kurpalį - "komunistų ir nepartinių blokas". Apie dabartinius partnerius - A.Paulausko socialliberalus - Č.Juršėnas net neužsiminė. Tiesa, politikai ir politikos apžvalgininkai neatmeta galimybės, kad neokomunistai gali sudaryti koaliciją su vis labiau reiškiančiais savo pretenzijas į valdžią liberaldemokratais. Tuo labiau kad pastariesiems pinigų netrūksta ir netrūks. O kur dar oligarchas V.Uspas-kichas, kuris neslepia, jog jau šį rudenį ketina įkurti savo partiją. Netgi partijos pavadinimas jau sugalvotas: "Darbo partija". Taigi Lietuvos žmonių laukia dar vienu "gelbėtoju" atėjimas. Žinoma, jeigu Lietuvos žmonės iki šiol neatėjo į protą...

Jonas BALNIKAS

Jonas BALNIKAS

Priešpriešai galo nematyti

Ši vasara nepašykštėjo karščių ir sujaukė kai kurių Europos šalių gyvenimo ritmą. Ypač Prancūzijoje ir Vokietijoje. Vėl imta kalbėti apie globalinį klimato atšilimą ir sunkiai prognozuojamas jo pasekmes. Ekonominiai nuostoliai, kuriuos patyrė Vokietija ir ypač Prancūzija, siekia keliolika ar keliasdešimt milijardų eurų. Katastrofa neaplenkė ir JAV. Rugpjūčio vidury JAV ir Kanados piliečiai buvo priversti prisiminti baisiąją 2001 metų rugsėjo 11-ąją. Šį kartą milijonus žmonių sukrėtė ne teroristų išpuoliai, o negirdėta energetikos katastrofa. Ją patyrė Niujorkas, Čikaga, Klivlend, Bostonas, Detroitas ir Kanados didmiesčiai - Monrealis, Ontaris, Otava. Sutriko eismas metro, nes požeminėse transporto arterijose sustojo traukiniai, gatvėse neveikė šviesoforai, dėl ko susidarė automobilių spūstis ir netvarka. Kilo didelė sumaištis finansų biržose, bankuose, geležinkelio stotyse, prekybos centruose, ligoninėse. Mažiausiai panikos buvo didžiųjų laikraščių ir televizijos kompanijose, kurios po tragiškų 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių iš anksto išsirengė dyzelinius energijos generatorius.

JAV prezidentas Dž. Bušas, nepaisydamas to, kad po energetikos katastrofos Niujorko ir Niudžersio valstijų gubernatoriai paskelbė ypatingą padėtį, nedelsdamas paskelbė, jog tai nebuvo teroro aktas. Amerikos ir Kanados specialistai kol kas nepaskelbė ir nepatvirtino, dėl kokių priežasčių kilo ši didžiulė avarija. Vieni teigia, kad viena iš priežasčių gali būti ta, jog į elektrinę šalia Niagaros krioklio trenkė žaibas, tuo sutrikdydamas aukštos įtampos elektros perdavimo linijų, jungiančių JAV ir Kanadą, darbą. Kita nuomonė - įvykusi milžiniška perkrova ir elektros tiekimas buvo nutrauktas. CNN televizija iškėlė versiją, jog katastrofą galėjo sukelti naujas kompiuterių virusas "Love Sun", pažeidęs ir sutrikdęs elektrinės valdymo sistemas.

Įdomu tai, kad rugpjūčio 18 d. teroristinei organizacijai "Al Qaeda" priklausanti grupuotė "Abu Haso brigada" paskelbė, jog avariją JAV ir Kanados energetinėje sistemoje sukėlė "Al Qaedos" smogikų diversija. Pranešime taip pat sakoma, kad ši te-

roristų organizacija pradeda vykdyti operaciją "Greitas žaibas", kurios tikslas - paralyžiuoti JAV ekonomiką. Kai kurie apžvalgininkai tokį teroristų pareiškimą vertina labai rimtai. Netgi Vašingtono politikai neatmeta galimybės, jog "Al Qaeda" ir kitos islamistų grupuotės, užpuolėjančios ir žudančios amerikiečių karių Irake, sukėlė ir šią avariją. Prezidentas Dž. Bušas pripažino, kad praėjus šimtui dienų po pagrindinių karo veiksmų Irake pabaigos neužtenka laiko įvesti tvarką ir sugriauti S. Huseino palikimą. JAV prezidentas pažymėjo, kad ir ateityje laukia ilgas ir sunkus darbas, kuriam atlikti reikės ir laiko, ir kantrybės.

Tai, kad prasidėjo naujas S. Huseino šalininkų pasipriešinimo etapas, akivaizdžiai rodo diversiniai aktai prieš svarbiausius Irako ekonominius objektus: magistralinį vandentiekį, naftotiekius, elektros perdavimo linijas. Dėl sprogdinimų teko uždaryti nemažomis pastangomis atgaivintą pagrindinį Irako naftotiekį į Turkiją. Kaip pabrėžė laikinasis Irako administratorius P. Bremeris, dėl diversijos naftotiekyje kasdien buvo patiriama mažiausiai 7 mln. dolerių nuostolių. JAV kasdien susiduria su naujomis problemomis Irake ir tai atsilieps prezidento Dž. Bušo bei šalies administracijos populiarumui. Tuo labiau kad Amerikos visuomenė jautriai reaguoja į pranešimus apie JAV karių žūtį Irake. Nuo gegužės 1 d. Irake žuvo per 60 amerikiečių kariškių. Tad, nepaisant kai kurių paneigimų, Amerikoje netyla kalbos apie galimą JAV valstybės sekretoriaus K. Pauelo atsistatydinimą ir jau prognozuojama, kad į jo vietą bus paskirta prezidento Dž. Bušo patarėja nacionalinio saugumo klausimais K. Rais.

Aišku viena - Irako krizės pabaigos dar nematyti ir niekas nesiima prognozuoti, kada ji galėtų baigtis. Tad Vašingtonui iškyla vis naujų sunkiai išsprendžiamų uždavinių. Juos teks spręsti patiems amerikiečiams, nes tikėtis sąjungininkų paramos - maža vilties. Juolab kad Europoje, nekalbant apie Rusiją, yra nemažai įtakingų politinių jėgų, kurios neslepia piktdžiugiško džiaugsmo, jog galingoji pasaulio valstybė vis labiau klimpsta Irake.

Dėl nacionalinio RTV tautiškumo

Viešas kreipimasis į Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybą ir Lietuvos radijo ir televizijos gen. direktorių

Lietuva 1918 m. atkurta tautiniu pagrindu ir tuo pačiu pagrindu ji atkurta po dešimtmečius trukusios okupacijos, 1990 m. Tačiau tautos, tautiškumo sąvokų tiek politikų, tiek mokytojų, tiek žiniasklaidos žodyne pasigendame. Jaunos demokratijos valstybėje iki šiol svarbiausiu procesu laikomas pilietinės visuomenės formavimas ir ugdymas, bet to proceso turinyje pabrėžiami tik pareigos ir atsakomybės valstybei dalykai. O kur esminiai pagrindai - dorovė, moralė, tautiškumas? Ar tai - tik šeimos, Bažnyčios ir etnografinių darinių reikalas? Dešimtmečius truko ateistinis bukinimas - dorovės žlugdymas, "tautų draugystės" praktika - tautų maišymas ir naikinimas ("didžiosios" tautos naudai). Todėl krikščioniškos, tautiniu pagrindu atkurtos valstybės turinyje turi būti ne tik pareiga ir atsakomybė, bet dora ir tautiškumas, juos ugdyti privalo valstybė, mokykla, žiniasklaida.

Lietuvoje dorovinis ir tautinis ugdymas, kaip pilietinio ugdymo sudedamosios dalys, apeinamas arba apie jį kalbama vangiai, o Seimas priiminėja su dorove prasi- lenkiančius įstatymus (rūka-

lų ir svaigalų reklama, naminės degtinės gamybos, azartinių lošimų legalizavimas, tautinių bei valstybinių švenčių ignoravimas neiškeliant vėliavų ir t.t.). Lietuvoje registruojamos ir legaliai veikia kitataučių politinės organizacijos. Dėl dorovės ir tautiškumo stokos - didžiausias nusikalstamumas, teisinis nihilizmas, įteisinamas neteisėtumas, blogėjanti demografinė padėtis, tautos asimiliacija. Iš praeities einančios "tautų draugystės", pasireiškios, deja, tautiniu genocidu, o iš dabarties - kosmopolitinės nuostatos išlikusios tautinės savimonės pradus ne tik užgožia, bet kėsina juos ištrinti.

Tauta yra gyvas organizmas, todėl ją reikia nuolat kurti - tautinėje valstybėje tautinė ideologija yra įpareigojanti, lemtinga priedermė. Šią tautai lemtingą misiją privalo vykdyti šeima, mokykla, valstybė, žiniasklaida, ypač nacionalinis radijas ir televizija. Mūsų radijas ir televizija, lyginant su kitomis tautinėmis valstybėmis, deja, nacionalumu nepasižymi. Antai profesionaliai Nijolės Baužytės rengiamą TV laidą, turinčią ypatingą šviečiamąją ir ugdomąją galią, "Mūsų

miesteliai" (Lietuvos kultūros, istorijos bei kraštotyros pamokos) bandoma išstumti: pastaruoju metu laidą pradėta transliuoti šio kiadieniais 17.30, o kartoti 23 val. Suprantama, kad tai - žiūrovui nepalankus metas (grįžta iš darbo, pamokų, eina ilsėtis). Žala neva kompensuojama antrąją LTV programa, tačiau pastarosios provincija nemato. Panašiu būdu buvo stumiami ir išstumta iš Lietuvos radijo Balio Urbono rengiama tautiška, patriotiška laidą "Lietuvių godos". Iš Lietuvos radijo be jokio pagrindo, visuomenės atsiklausimo ir paaiškinimo pašalintas Lietuvos himnas - "Tautiška giesmė" - pradėdant ryto programą.

Lietuvos Sąjūdžio Lazdynų klubas, susirinkime aptaręs tautinės ideologijos padėtį žiniasklaidoje, atkreipia Jūsų dėmesį į labai svarbų, ne tik mūsų manymu, tautinio ugdymo barą Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje. Lauksime įsipareigojančių nuostatų tautinio švietimo ir ugdymo reikalui. Jas prašytume paskelbti visuomenei.

Lietuvos Sąjūdžio Lazdynų klubo įgaliotinis Algimantas ZOLUBAS

Kodėl nebuvo pakviesti į Vorkutą?

1989 m. birželio mėn. mes, panevėžiečiai, organizavome kelionę į Komiją. Mūsų buvo 10 žmonių: 6 iš Sąjūdžio ir 4 iš Panevėžio klubo "Tremtinys". Tikslas buvo supažindinti jaunimą su sovietiniais lageriais bei prisiminti tuos klaidingus metus. Kelionėje mums kilo idėja pastatyti paminklą lietuviams Vorkutos kaliniams. Aplanke Vorkutą, Abežę, Kadžim-Rudnį, Intą, Pečiorą, Uchtą ir Syktyvkarą. Kelionės metu Saladūnas fotografavo. Aš kelionę aprašiau ir paskelbiau straipsnį to meto spaudoje. Kelionėje išbuvo 10 dienų.

Netrukus įvyko antroji kelionė į Vorkutą. Važiavome šešiese - buvę Vorkutos lage-

rių kaliniai. Jau turėjome įgaliojimus ir tikslą aptarti paminklo statybą su vietine valdžia. Paminklo autorius Vildžiūnas bei architektas Dičius jau buvo paruošę projektus statybai. Juos suderinome su vietinės valdžios architektu A. Troškinu. Su mumis vyko žurnalistas S. Pabedinskas. Per trumpą laiką surinkome lėšas paminklui Vorkutoje. Jų gavome iš Panevėžio miesto valdžios ir to meto ministro pirmininko A. Abišalos, šiek tiek prisidėjo vietinė valdžia Vorkutoje.

Ir dar kartą aš pats (kaip ilgus metus dirbęs statybose) vykau į Vorkutą ruošti paminklui. Išvykau liepos mėnesį, o rugpjūtį paminklą

jau atvežė iš Lietuvos. Vietinės valdžios prašymu paminklą atidengė Šachtininko dieną. Į iškilmes atvyko 10 žmonių iš Panevėžio: mons. J. Juodelė, žurnalistas S. Pabedinskas ir kiti. Atvyko delegacija iš JAV - 7 žmonės, iš Vokietijos 4 žmonės, taip pat žmonių iš Lenkijos. Iš vokiečių esu gavęs 3 valandų trukmės juostą su paminklo atidengimo šventės akimirkomis.

Todėl šiomis dienomis jaučiu nuoskaudą, kad tie, kurie daugiausia įdėjo pastangų siekiant išaukštinti Lietuvos žmones, į delegaciją, vykusią į Vorkutą, nebuvo pakviesti.

Laisvės kovų dalyvis Antanas ŠIMĖNAS

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primename: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt.

Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Dešiniuoju Nemuno krantu...

Liepos vidury grupė LPKTS Panevėžio sk. seniūnų ir tarybos narių ke- liavo dešiniuoju Nemuno krantu iki pat Ventės rago. Pamatyti gražiausias panemunės vietas, aplankyti pilis ir piliakalnius - kiekvieno svajonė.

Pirmoji aplankyta vieta - Raudondvaris. Čia dėmesio verta grafų Tiškevičių statyta bažnyčia, netoli jos - paminklas kompozitoriui J.Naujaliai, bažnyčios šventoriuje iškilę trys kryžiai buvusiems tremtiniais ir politiniams kaliniams. Prie B.Tiškevičiaus muziejaus - paminklas varpininkui: vietoj sovietmečiu sunaikinto varpo varpininkas laiko naują nediduką varpelį.

Vilkija, Seredžius, Veliuona - tai istorinės Lietuvos vietos. Vilkijoje buvo suimtas 1863 m. sukilimo vadas A.Mackevičius, iš Seredžiaus apylinkių kilę kompozitorius S.Šimkus, poetas S.Santvaras ir kiti. Veliuonoje Vytautas Didysis įsteigė parapiją, pastatė bažnyčią, jos šventoriuje įamžinti tautosakos rinkėjų A.ir J. Juškų vardai. Ir sovietmečiu nenugriovė Veliuonoje iškilusio paminklo Vytautui Didžiajam. Du iškilūs Veliuonos piliakalniai pasakoja legendą apie kunigaikštį Gediminą: ant vieno jų puikavosi Gedimino pilis, ant antrojo - kunigaikštis žuvo, vietoje buvo sudegintas ir palaidotas. Vėliau Gedimino sūnūs tėvo pelenus atkasė, nugabeno į Vilnių ir palaidojo Pilies kalne.

Raudonės, Panemunės (Gelgaidų) pilys dar ir šiandien dvelkia gilia

senove. Kitas lankytinas objektas - Rambyno kalnas, apipintas pasakų ir padavimų. Sakoma, kad laumės negalėdamos Rambyne gyventi jį užbūrė. Tol, kol niekas nepajudins ypatingo Rambyno kalno akmens, Lietuvos laimė nepaliks, akmenį palietus - prasidės nelaimės ir vargai. Tas akmuo tikriausiai buvo pajudintas, nes lietuvių tauta ilgus amžius vergijos pančiais buvo sukaustyta.

Šalia Šilutės yra Macikų koncentracijos lagerio muziejus. Jis įkurtas vokiečių okupacijos metais, kur žiuriai buvo kankinami karo belaisviai. Vėliau ten rado "prieglobstį" sovietų valdžios "priešai" - nepilnamečiai, seneliai, vaikai. Moterys čia net gimdydavo. Pastatai užėmė didžiulę te-

ritoriją, vienu metu galėjo kalinti per 3000 žmonių. Šalia ir nukankintųjų kapinės. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, didelis plotas aptvertas tvora, kur dar ir šiandien pilna kauburėlių. To koncentracijos lagerio dabar nėra, paliktos tik kelios kameros. Jos pabaltintos, pagražintos, įrengti stendai su nuotraukomis ir aprašymais. Dar tebėra duobė, į kurią sumesdavo iškankintus žmones, kad jie čia numirtų.

Kai pasiekėme Ventės ragą, kur Kuršių marios susilieja su dangaus mėlyne, lengviau atsikvėpėme. Sunkius prisiminimus tarsi ištrynė nuostabi pamario gamta ir sutikti žmonės.

Birutė VAITKIENĖ

Išvykos dalyviai prie Panemunės pilies

Laisvės kovotojų atminimui

Žiūrių Gudelių kautynės vyko 1950 m. birželio 22-23 dienomis Talkiškių pelkėse, prie Žiūrių Gudelių ežero, to paties pavadinimo kaime (Pilviškių sen., Wilkaviškio r.). Tai vienos paskutiniųjų stambesnių kautynių tarp Tauro apyg. partizanų ir sovietų okupacinės kariuomenės baigiamuoju partizaninio karo Suvalkijoje laikotarpiu.

Toje vietovėje vyko Tauro apyg. Vytauto ir Žalgirio rinktinų vadų pasitarimas. Partizanai buvo išduoti. Šimtai okupantų kareivių ir sribų dviem žiedais apsupo vietovę ir su tarnybiniais šunimis pradėjo ją "šukuoti". Laisvės kovotojai krūmų priedangoje prisileisdami arti taiklia ugnimi guldė kareivius. Buvo nušauti visi trys tarnybiniai šunys. Po trijų valandų priešai sulaukė pastiprinimo - 72 kareivių ir dar trijų tarnybinių šunų.

Trys partizanai po dienos kautynių sulaukė nakties tamsos bandė šliauždami atsargiai įveikti apsupties žiedą. Ir jau nedaug trūko, tik, deja, buvo apšviesti raketų ir nukauti. Kiti du partizanai kovodami žuvo.

Tose kautynėse žuvo penki partizanai: Vytauto rinkt. vadas Algimantas Matūnas (Matusevičius)-Neptūnas ir jo brolis Vy-

gandas (partizanavo vos keletą dienų), Žalgirio rinkt. 33 kuopos vadas Juozas Tamaliūnas-Stumbras, 33 kuopos (Trispalvės tėvūnijos) eiliniai Jonas Raulynaitis-Lokys ir Juozas Žemaitis-Kantas. Saugumiečiai savo raporte apie kautynes pažymėjo, kad Stumbras nuo 1944 m. su kareiviais ir sribais buvo susidūręs 21 kartą. Jis

šiose kautynėse, anot saugumiečių, du sovietų kareivius nukovė, vieną sužeidė.

2000 m. kautynių vietoje buvo pastatytas laikinas medinis kryžius. Šiais metais, rugpjūčio 10 d., atidengtas išpuodingas granito paminklas. Jį pastatė buvęs politinis kalinys Vytautas Šatas, Romas Rusteika ir čia žuvusio partizano Jono Raulynaičio giminaitis Kostas Žiemys. Finansavo K.Žiemys, partizanas R.Gumauskas, L.Matūnaitė, LPKTS Marijampolės skyrius. Paminklą pašventino Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios kunigas Gintautas Kuliešius. Renginį vedė LPKTS Marijampolės sk. pirm. V.Raibikis - jis papasakojo apie kautynes. Kalbėjo LPKTS valdybos pirm. A.Lukša - akcentavo nepateisinamą delsimą spręsti Tuskulėnų aukų įamžinimo problemą. Pokario laikus ir partizanų kovą prisiminė vietos gyventojas, anų laikų Žiūrių Gudelių prad. mokyklos mokytoja Vitalija Černauskienė. Pakiliai patriotines dainas dainavo Valerijos Ažukaitės vadovaujamas Marijampolės buvusių politinių kalinių ir tremtinių choras.

Algimantas LELEŠIUS
Autoriaus nuotr.

Paminklo partizanams Žiūrių Gudeliuose atidengimas

Susitikimas su TS pirmininku

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Molėtų skyrius nėra didelis. Mūsų jėgos kasmet silpnėja, mūsų lieka vis mažiau ir mažiau, mes nebe ką galime nuveikti šalies valdyme, politiniame gyvenime, todėl būtina vienyti dešiniuosius jėgoms ir ruošti artėjantiems Seimo rinkimams, mąsto jie.

Molėtiškiai buvo susitikę su Tėvynės sąjungos pirmininku Seimo nariu A.Kubiliumi ir kitais jo bendraminčiais iš Vilniaus. Anot p.A.Kubiliaus, TS ir LPKTS būtina vienyti, pribrendo laikas ir atidėti vėlesniam laikui nebegalima. Visa tai turi būti sprendžiama dabar. Visos dešiniuosios partijos turi būti vieningos. Džiugu, kad LPKTS IX suvažiavime, kuris vyko Kaune, šiam jungimuisi didele balsų persvara pritarta.

Molėtiškiai pritaria šioms TS pirmininko mintims. Tėvynės sąjungos Molėtų skyriaus pirmininkė, rajono savivaldybės tarybos narė Rita Andreikėnienė teigia, kad prie susijungusių konservatorių ir buvusių politinių kalinių bei tremtinių partijų galėtų prisijungti ir tautininkai. Būtų viena tvirta dešiniuosios krypties politinė partija.

Dabar Molėtų rajone didžiausią įtaką turi krikščionių demokratų partija. Beveik pusė rajono savivaldybės narių yra krikdemai. Sumaniai rajonui vadovauja šios partijos narys meras Valentinas Stundys. Tačiau apskritai Lietuvoje krikščionių demokratų partija yra silpna. Jos tolesnis likimas ir kur pasuks Molėtų skyriaus krikščionys demokratai, dar neaišku. Bet manoma, kad jie nenueis su kairiaisiais. Jie taip pat galėtų prisijungti prie susijungusios dešiniųjų partijos.

Buvusi politinė kalinė ir tremtinė, Molėtų rajono garbės pilietė Aleksandra Ivonytė, buvę politiniai kaliniai Stasys Aleksejūnas, Jonas Maciulevičius, Pranas Žvinys, Stasys Šepetys, Janina Jurkevičienė, Pranė Grigonienė ir kiti džiaugiasi, kad šios partijos vienijasi.

- Seniai reikėjo taip padaryti, - sakė buvęs politinis kalinys poetas Benediktas Budrys, - būtume patyrę mažiau nuostolių politinėje veikloje ir ekonominiame gyvenime.

Kai kurie buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai siūlo ne tik vienyti, bet ir keisti susijungusios partijos pavadinimą, tarkim Tėvynės laisvė (TL). Reikia naujų apgalvotų partijos įstatų, naujų narių, o svarbiausia - būtina pagyvinti dešiniųjų partijų veiklą, kad apie jas žmonės sužinotų ne tik per savivaldybių ar Seimo rinkimus, bet jų pulsą jaustų visą laiką.

TS pirmininkas A.Kubilius po šv. Mišių Molėtų Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčioje susitiko su tikinčiaisiais Molėtų parapijos namuose, papasakojo apie darbą Seime, politines nuotaikas, atsakė į klausimus.

Algirdas MEILUS

Rugpjūčio 15 d. po Švč. Mergelės Marijos dangun ėmimo atleidų Pažaislio bažnyčioje, gražią popietę, M. Gimbutienės gatvėje, prie 38-uju numeriu pažymėto namo, susirinko būrelis giminių ir artimiausių kaimynų į naujai pastatyto kryžiaus šventinimą.

Gražiai padirbintą iš ažuolo kryžių Sąjūdžio 15-ųjų metinių proga prie savo namų pastatė Sofija ir Antanas Čebatavičiai. Iškilnėse dalyvavo ir kryžių pašventino Petrašiūnų Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios klebonas J. Šumskis. Jis pasidžiaugė menišku kryžiumi ir palinkėjo, kad tokių suėjimų ir progų būtų daugiau.

Vingaudas
MARTIŠIUS

Rimvydo Povilonio nuotr.

Dar vienas kryžius

Būrelis susirinkusiųjų prie pašventinto kryžiaus

Epochų kartų ryšys – tautos gyvybė

Pirmosios liepos dienos – Lietuvos džiaugsmo, tautos orumo, dvasios didybės bei amžinumo giesmė. Visa šalis, jos žmonės šventė, gyveno karaliaus Mindaugo vainikavimo šlovės, valstybės pradžios simbolio, mūsų istorijos garbingumą įteisinančios datos atminimu.

Jau trylika metų savarakiškai tvarkome savo gyvenimą, atsikratome niūriosios praeities palikimo, palengva, bet tvirtai ištraukiame į laisvų šalių, civilizuotų visuomenių bendriją. Pažanga akivaizdi – gražėja miestai, po truputį keičiasi kaimas, turtėja butis, valstybės administravimo, kultūros, ekonomikos, gamybos baruose išpuodingu tempu įvaldomos naujos technologijos. Nusimetame pirmą dvasinį sąstingį, išlaisviname darbščios, kultūringos tautos žmogiškąją iniciatyvą. Sugebame vertinti ir kurti grožį, namų šilumą, savo ateitį.

Vilniuje vyko Pasaulio lietuvių dainų šventė. Skambė-

jo dainos, muzika, vinguriavo šokių pynės, margavo epochų liaudies drabužiai. Džiaugsmas, vienybė, nuotaikingi veidai, kūrybinga darna, tikrosios meilės gimtąjai žemei išraiška sušildė žmonių krūtines, išspaudė tyro jausmo ašaras. Senasis kanklių skambesys atgaivino gimtinės gyvybės žaliąjį medį, vario garsai užliejo Nemuno krašto kalvas, klonius ir upių slėnius. Lietuva šventė, grožėjosi, džiaugėsi, didžiavosi šimtmečiais matuojamu nueitu keliu. Gyvenimo negandų po tolimas šalis išblaškyti Tėvynės sūnūs ir dukros atvykę sėmėsi dvasios stiprybės, sveikino atsinaujinančią gimtąją šalį, senolių ir tėvų

Skaitytojų balsai

gimtą žemę. Nuo žilojo Gedimino kalno geležinio vilko balsas sklido Lietuvos šalėlyje, bylojo jos vaikams – čia jūsų Tėvynė, branginkite ir saugokite ją. Visuotinė tautiečių sueiga laisvoje sostinėje – sielas vienijantis šauksmas, amžinumo aidas, jungiantis su garsiaisiais bočiais, atsimušė Lietuvos žmonių sielose. Šešios kilnios, uždegančios euforijos dienos – palaimingai šviečiantis fakelas, bendrumo saktė, tautą taurinanti gyvenimo take. Tūkstantbalsis akordas "Karūna Tėvynei" – ištikimybės prisaikas motinai Tėvynei – patvirtina S. Dariaus ir S. Girėno bei padėjusiųjų galvas kovoje prieš okupantus žygdarbio reikšmę, R. Kalantos mirties ugnyje aukos šventumą ne tik jubiliejinėmis progomis. Kilnios drąsos pavyzdžiai žmones taurina.

Algimantas
STANKEVIČIUS

Marijampolė

Norėtume prisiminti

Manome, kad išreikšim daugelio buvusių tremtinių nuomonę dėkodami Jums ir p. Danutei už nuostabias minutes, praleistas Dubysos slėnyje. Jūsų sumanumo, fantazijos dėka šis sąskrydis kiekvienais metais būna vis kitoks, vis įdomesnis, vis spalvingesnis.

Didžiausią įspūdį mums paliko 2001-ieji metai – žygiavome garbės ratą pagal tremties metus. Tai buvo nepakartojamos minutės. Jautėmės tokie svarbūs, tokie reikalingi. Susipažinom su eše-

lono broliais, sesėm. Kiekvieną grupę fotografavo. Tačiau praėjus jau dvejiems metams nuotraukų vis dar neturime. Fotoateljė darbuotojai paaiškino, kad nuotraukų pavyzdžiai pas A. Vizbarą.

Gerbiamas p. Antanai, gal galėtumėte padėti įsigyti nuotraukų – kad turėtume trokštamą prisiminimą.

Pagarbiai –

Vlada
BARAKAUSKIENĖ,
Stasė JANUŠONIENĖ,
Stasė KRIVICKIENĖ ir kiti
Radviliškis

Dėmesio

LKKAS maloniai kviečia visus, turinčius dokumentines ar vaizdines medžiagas apie Lietuvos kariuomenės karininkus, ypač – apie pokaario ginkluotojo pasipriešinimo dalyvius, turinčius karininko laipsnį, prisidėti prie daugiatomės enciklopedijos "Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953" rengimo. Rašykite Vytautui Jasulaičiui, P. Vileišio g. 14-5, Vilnius LT-2055. Tel. (8-5) 2344134. Arba Astai Rėklaitytei, Kačanausko g. 18-7, Kaunas. Tel. (8-37) 734218, (8-652) 94228.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Pranas Gedmontas 1928-2003

Gimė Bartašiškės k., Kaltinėnų valsč., Tauragės aps. Dar mokydamasis Laukuvos gimnazijoje įstojo į LLA. Pokario metais įsitraukė į pasipriešinimo kovą: talkino partizanams ginklais, vykdė jų užduotis. Įtartas saugumo, pasitraukė į Klaipėdą, ten mokėsi ir toliau tęsė pagrindinę kovą. 1946 05 03 suimtas, nuteistas 5 m. lagerio. Kalėjo Uchtižmloge, Komijoje. 1951 m. paleistas, bet Lietuvoje gyventi neleido. Išvyko į Kaliningrado sritį. Vėliau grįžo į Lietuvą, sukūrė šeimą ir apsigyveno Kaltinėnuose. Dirbo Kaltinėnų vid. mokykloje. Prasidėjus Atgimimui įsitraukė į Sąjūdžio veiklą. Nuo 1989 m. – LPKTS Šilalės sk. tarybos narys, o nuo 2000 m. pavasario – skyriaus pirmininkas. Priklausė Šaulių organizacijai, buvo savanoris. Apdovanojotas LPKTS II laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvai".

Jo šviesus atminimas ilgai išliks artimųjų ir bendraminčių atmintyje.

LPKTS Šilalės skyrius

Emilija Kaminskaitė 1911-2003

Gimė Padvarninkų k., Laukuvos valsč., Tauragės aps., ūkininkų šeimoje. 1941 m. ištremta į Taišeto r. Tėvai Sibire mirė. Prasidėjus Atgimimui, parsivežė jų palaikus. Grįžusi iš Sibiro apsigyveno netoli Laukuvos, Gulbių k.

Palaidota Laukuvos kapinėse.

LPKTS Šilalės skyrius

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Elena Ramoškienė-Brazda (po mirties), ryšininė, Zarasų aps. Dusetų valsč. 1944-1948 m.

Vincentina Raškauskienė-Janušauskaitė, ryšininė, Marijampolės aps. Krosnos valsč. Audros, Ažuolo būriai 1944-1947 m.

Stanislovas Rimutis (po mirties), rėmėjas, Šiaulių aps. Kruopių valsč. 1944-1945 m.

Antanas Rudis (po mirties), partizanas, Trakų aps. Žaslių valsč. 1944-1945 m.

Julius Sirutis (po mirties), partizanas, Utenos aps. ir valsč. Margio rinkt. Audros būrys 1951-1952 m.

Antanas Smailys (po mirties), sukilimo dalyvis, Marijampolės aps. Veiverių valsč. 1941 06 22-28

Viktoras Snapkauskas (po mirties), ryšinininkas, Vilkaiviškio aps. Gražiškių valsč. 1944 08-1944 12

Aloyzas Stumbrys (po mirties), partizanas, Kelmės aps. ir valsč. 1948-1952 m.

Ana Janina Šidlauskienė-Gasytė, ryšininė, Švenčionių aps. ir valsč. 1948-1952 m.

Janina Šiupšinskienė-Kruklikaitė, rėmėja, Marijampolės aps. Kalvarijos valsč. Tauro apyg. Vytauto rinkt. Ažuolo būrys 1947-1948 m.

Antanas Šukaitis, rėmėjas, Raseinių aps. Girkalnio valsč. 1944-1954 m.

Povilas Tabuliavičius (po

mirties), rėmėjas, Rokiškio aps. Panemunio valsč. 1944-1948 m.

Leonas Tomkus, pogr. spaudos platintojas, Marijampolės aps. Igliaškių valsč. 1945-1990 m.

Juozas Ūsaitis (po mirties), partizanas, Šakių aps. ir valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinkt. 1944-1945 m.

Anicetas Vaznonis (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. Vėtros būrys 1944-1947 m.

Rapolas Vaznonis (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. Vytenio būrys 1946-1949 m.

Kazimieras Vaznonis (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. Vėtros būrys 1944-1947 m.

Stasė Veličkienė-Miknytė, ryšininė, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. Rupūžėno, Blėkos būriai 1945-1948 m.

Ona Vercinskienė-Mitrulėvičiūtė, pogr. organ. "Kovotojas" narė, Prienų aps. Balbieriškio valsč. 1949-1950 m.

Juozas Veselis (po mirties), partizanas, Tauragės aps. ir valsč. Aido būrys 1945-1946 m.

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Pagerbtas kunigo atminimas

Lazdijuose paminėtos Karagandos kalinio kunigo Bernardo Čepulio, čia klebonavusio 9 metus, 50-osios mirties metinės. Bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, giesmėmis atminimą pagerbė Lazdijų kultūros namų kamerinis choras "Galsta". Vėliau paminėta kunigo švietėjiška bei visuomeninė veikla.

Bernardas Čepulis gimė 1891 08 06 Seinų aps. Naujasodės k. Baigęs Seinų gimnaziją B.Čepulis įstojo į kunigų seminariją, išventintas į kunigus 1914 m. Kunigavo Seinuose, Sasnavoje, Prienuose. Nuo 1921 m. Seinuose mokytojavo, Lazdijuose dėstė mokytojų kursuose. Vėliau perkeltas į Veisiejus, įkūrė mokyklą Leipalingyje ir buvo paskirtas jos direktoriumi. Savo lėšomis keletą jaunuolių išleido į aukštuosius mokslus.

Antrajam pasauliniam karui baigiantis, jau dirbdamas Lazdijuose paraprijos klebonu, B.Čepulis nepasitraukė į Vakarus. 1950 m. buvo išstremtas į Karagandą, ten 1953 m. mirė.

Paminint kunigo mirties metines prie Lazdijų bažnyčios sienos pritvirtinta atminimo lenta.

Natalija RASTENIENĖ

Partizanų vado gimimo metinės

Rugpjūčio pradžioje Ukmergės r., Užlėnio miške, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio dalyviai, kraštiečiai, svečiai, kariuomenės atstovai, buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai paminėjo Vyčio apyg. partizanų vado Danieliaus Vaitelio-Briedžio 90-ąsias gimimo metines. Šventėje dalyvavo ir D.Vaitelio našlė A.Vaitelienė, dukra Rita, sūnus Romualdas su šeimomis, Danieliaus Vaitelio brolio šeima. Renginyje prisidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo partizanų kapelionas mons. A.Svarinskas.

Apie partizanų vado nueitą kelią prisiminimais dalijosi Lietuvos laisvės kovos sąjungos prezidento pirmininkas kpt. J.Čeponis, buvęs krašto apsaugos viceministras E.Simanaitis, buvusi partizanų ryšininkė ir politinė kalinė M.Kinertaitė-Laugalienė, Panevėžio savivaldybės, Lietuvos kariuomenės atstovai.

Kalbėjusieji D.Vaitelį-Briedį įvardijo kaip sumanų didžiausios – Vyčio partizanų apygardos vadą, drausmingą karininką, kuriam kario priesaika ir garbė buvo brangiau už gyvybę.

Mūsų inf.

Likimai

Sunki gyvenimo našta

1949 03 25 Stasys Matulaitis, gimęs 1928 m., su tėvais buvo išstremtas į Irkutsko sr., Ehirit-Bulogatsko r., Ust Ordą. Stasys vienas turėjo išlaikyti tėvus. Sunkiai dirbo grūdų priėmimo punkte. Vargingas buvo duonos kašnis. 1957 m. mirė tėvelis. Stasio du vyresni broliai buvo nuteisti po 10 metų ir nuo 1945 m. bausmę atliko Intos lageriuose. Brolis Justinas 1955 m. atvažiavo pas tėvus, į Ust Ordą.

1958 m. grįžo į Lietuvą, norėjo apsistoti Šakiuose, bet tuometinė valdžia neleido. Teko ieškoti pastogės kolūkyje. Vėliau Stasys vedė ir persikėlė gyventi į Šakius. Dirbo statybose.

2001 12 25 mirė paskutinis jauniausias šios šeimos narys Stasys. Palaidotas Šakių kapinėse. Po sunkios gyvenimo naštos, Dieve, suteik Jam amžiną ramybę.

Ust Ordos tremtiniai, išstremti iš Šakių aps., Piečiškių k.

Užjaučiame

Dėl LPKTS Šilalės sk. pirmininko Prano GEDMONTO mirties nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS taryba ir valdyba

Skelbimai

Buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams OMNITEL siūlo su nuolaida įsigyti mobiliuosius telefonus. Telefonų kaina nuo 1 Lt. Turėti tremtinio pažymėjimą. Kreiptis adresu: Savanorių pr. 206, Kaunas; skambinti tel. (8-37) 338282 arba (8-687) 58904.

Gerb. "Tremtinio" skaitytojai, gyvenantys užsienyje

Informuojame Jus, kad siųsdami "Tremtinio" prenumeratos čekius grafoje - Pay to the order of - rašyti: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai. Kai užrašote "Tremtiniui", bankas tokių čekių nepriima.

Rugpjūčio 23 d. 11 val. Varniuose įvyks minėjimas, skirtas paskutinio Žemaičių apygardos vado V. Montvydo-Žemaičio, Dėdės, Etmono ir jo štabo žūties 50-osioms metinėms. 9 val. Šilalės r., Putvinskių k., bus atidengtas paminklinis akmuo (prie kelio Varniai-Kaltinėnai). Atvykusieji rinksis prie Varnių katedros. 11 val. Katedroje bus aukojamos šv. Mišios. 12.30 val. eiseną prie sribynės pastato Varniuose. 13 val. minėjimas. 14.30 val. Žemaičių vyskupijos muziejaus kieme kareiviški pietūs. 15 val. muziejaus mažojoje menėje konferencija, meninė programa, parodos pristatymas.

Rugpjūčio 23 d. 12 val. Irkutsko lietuvių jaunimo saviveiklos dalyviai kviečiami atvykti į 15-ąjį susitikimą Vilniuje (renkamės prie TS būstinės, Gedimino pr. 15).

Apie atvykimą pranešti iki 21 d. tel. (8-687) 33812 arba (8-616) 84260.

LPKTS Šilalės skyrius kviečia rugpjūčio 24 d. dalyvauti paminklo 7 žuvusiems partizanams atidengimo iškilmėse. 12 val. šv. Mišios Šilalės bažnyčioje. 13.30 val. paminklo šventinimas partizanų kapinėse – evangelikų kapinių pakraštyje. Po to Juodojo kaspino dienos minėjimas Kultūros centre.

Rugpjūčio 30 d. (šeštadienį) Kaune įvyks vorkutiėčių suvažiavimas. 10 val. šv. Mišios Iguolos bažnyčioje. 11 val. renkamės LPKTS būstinės salėje (Laisvės al. 39). Atvykti su gera nuotaika ir su lauknešėliais.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Leonardas Ulevičius 1932-2003

Gimė Kauno r., Ramučių k. 1948 m. su šeima ir penkiais vaikais išstremtas į Krasnojarsko kr., Zavodovkos r. Motina ten mirė. 1957 m. šeima reabilituota ir 1958 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Jurbarko, dirbo įvairiose organizacijose, buvo aktyvus LPKTS Jurbarko sk. narys. Užaugino sūnų ir dvi dukras.

Palaidotas Jurbarko kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame sūnų, dukras ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko skyrius

Edmundas Vengris 1927-2003

Gimė Pakruojyje. 1941 m. jau šeimai gyvenant Šiauliuose baigė keturias gimnazijos klases. 1941 06 14 tėvas atskirtas nuo šeimos, o Edmundas su mama ir dviem mažametėmis sesutėmis išstremti į Altajaus kr., Ongudajaus r., Tengos tarybinį ūkį. Ten dirbo kalviu, vėliau – vairuotoju. 1949 m. pabėgo iš tremties, bet buvo išduotas, suimtas ir po trejų metų lagerio gražintas į tremties vietą. Į Lietuvą grįžo 1963 m. Dirbo Šiaulių autoparke tiekėju.

Palaidotas Šiaulių kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame sūnų, seserį ir artimuosius.

LPKTS Šiaulių skyrius

Mykolas Kasparavičius 1926-2003

Gimė Kelmės r., Liolių k. Baigęs gimnaziją mokytojavo kaimo mokykloje. Už ryšį su partizaniais 1947 m. suimtas ir nuteistas 7 m. lagerio. Kalėjo Archangelsko ir Intos lageriuose. Išėjęs į laisvę gyveno tremtyje, vedė buvusią politinę kalinę. Užaugino dvi dukras ir augintinę. Grįžęs į Lietuvą mokėsi ir dirbo Kėdainių chemijos gamykloje inžinieriumi.

Palaidotas Šiaulių Ginkūnų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukras ir artimuosius.

LPKTS Kėdainių skyrius

Vytautas Mosteika 1923-2003

Gimė Tirkšlionių k., Smilgių apyl., Panevėžio r. 1944 m. tapo Žaliosios rinkt. partizanų. 1946 m. legalizavosi, bet veiklos nutraukė – buvo Žaliosios rinkt. Valo kuopos ryšininkas. 1948 08 05 areštuotas ir nuteistas. Kalėjo Norilsko lageriuose, dalyvavo sukilimuose. 1954 12 13 paleistas iš lagerio ir nuvežtas pas tėvus į Tuluno r., Irkutsko sr. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Radviliškyje, sukūrė šeimą. Užaugino sūnų ir dukrą. Prasidėjęs Atgimimui, Vytautas aktyviai įsitraukė į atkuriamąją veiklą. Vienas iš pirmųjų organizavo tuluniečių susitikimus, dalyvavo Norilsko Vyčių klubo veikloje, aktyviai reiškėsi publicistikoje. LPKS neteko ilgamečio Radviliškio sk. pirmininko, o LPKTS – Radviliškio sk. aktyvaus tarybos nario, pirmininkės pavaduotojo.

Liūdime kartu su šeima, artimaisiais.

LPKS Radviliškio skyrius
LPKTS Radviliškio skyrius

Ivan Zinkevič 1919-2003

Gimė Šalčininkų r., Milvidų k. Įkalintas 1944 09 05 Stalinogorsko kalėjime. Grįžo į Lietuvą 1945 11 18. Apsigyveno Šalčininkų rajone, Vilvidų kaime, kartu su žmona ir dukrelėmis.

Palaidotas Šalčininkų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir dukras su šeimomis.

LPKTS Šalčininkų skyrius